

**Изявление на Европейския орган по безопасност на храните, относно мерките за
намаляване на риска от циперметрин**

Циперметрин е активно вещество (инсектицид), обхванато от третия етап на програмата за подновяване на пестициди, в съответствие с Регламент (ЕК) No 844/2012¹. Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) е публикувал своето заключение, въз основа на преразглеждането на пестицида циперметрин на 30 август, 2018 г., следвайки преразглеждането на оценителния доклад за подновяване, в съответствие с насоките на Регламент (ЕС) No 844/2012.

В заключението на EFSA относно циперметрин са идентифицирани критични области на загриженост, за оценените представителни употреби, висок риск за водните организми, за пчелите и за нецелевите членестоноги, извън полето. Мерките за облекчаване на дрифта при пръскане са довели до намаляване на експозицията с до 95% за някои от тези организми, но не и за пчелите, е заключението на EFSA.

С цел да се верифицира възможността за идентифициране на допълнителни мерки за намаляване на риска, различни от приетите понастоящем, позволяващи безопасна употреба на циперметрин, на заседание на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите са обсъдени мерки, подготвени от докладващата държава-членка (RMS - BE), за намаляване на експозицията, по отношение на циперметрин.

Следвайки техническата дискусия, Европейската комисия е поискала от EFSA на 15 юли 2019 г., техническа подкрепа за идентифициране на условията на употреба, които могат да дадат резултат в приемлив риск за водните организми, нецелевите членестоноги и пчелите, като се има пред вид оценката на риска за представителните употреби на циперметрин.

EFSA е приел молбата за техническа подкрепа през август, 2019 г., като обмисли възможностите за намаляване на експозицията и степента, до която може да се докаже нисък риск за водните организми, нецелевите членестоноги и пчелите. Нисък

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) No 844/2012 на Комисията от 18 септември 2012 година за определяне на разпоредбите, необходими за изпълнението на процедурата по подновяване по отношение на активните вещества в съответствие с Регламент (ЕО) No 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно пускането на пазара на продукти за растителна

риск за водните организми и за нецелевите членестоноги може да бъде осъществен единствено чрез прилагането на мерки за облекчаване на риска, които са под лимита от 95%, препоръчан от ръководството на FOCUS (FOCUS, 2007)². Нисък риск за пчелите извън полето може да бъде постигнат чрез прилагане на мерки за намаляване на дрифта при пръскане с до 54%. Нисък е рискът за пчелите на полето след периода на цъфтеж на културите и когато няма цъфтящи плевели на полето по време на сезона. За ситуациите, когато се извършва третиране (пръскане) преди цъфтежа на културите и плевелите, може да се очаква експозицията на пчелите на полето да бъде значително по-ниска, в сравнение със ситуациите, когато третирането се извършва по време на цъфтежа.

Обстоятелства, когато експозицията за пчелите на полето може да се очаква да бъде значително намалена, в сравнение със сценариите за оценка на риска, представени при преразглеждането на активното вещество:

- Риск от контактна експозиция. Експозицията на пчелите от разтвора за пръскане е счетена за незначителна, когато е извън периоди на цъфтеж (т.е. извън фазите на развитие ВВСН 60–69) на културите и плевелите. По отношение само на плевелите, експозицията няма да бъде счетена като значителна, когато по-малко от 10% от полето е покрито с атрактивни, цъфтящи плевели, по време, когато се извършва пръскане. Следователно, при тази ситуация рискът за пчелите може да бъде счетен за нисък;

- Риск при хранителна експозиция – сценарий при третиране на културите. Експозицията на пчелите е счетена за незначителна, след периода на цъфтеж на културите. Следователно, рискът може да бъде считан за нисък при тези ситуации.

EFSA счита, че за ситуациите преди цъфтежа могат да бъдат очаквани ниски нива на остатъци могат да бъдат очаквани в полена и нектара, специално за такива химикали, с нисък потенциал за придвижване в растенията и с ниска персистентност. Циперметрин проявява относително слаба разтворимост във вода и е липофилен. Това индикира изключително нисък потенциал за придвижване от почвата през корените към растенията и техните листа и плодове. Опитите за остатъци в растенията (извършени в късна фаза на развитието им) показват изключително бавно разграждане на циперметрин в тях. Данните за остатъци (касаещи консумацията от хора) са недостатъчни по отношение на остатъци в полена и пчелните продукти. Циперметрин

² FOCUS DG SANTE (FOrum for Co-ordination of pesticide fate models and their Use). Това е инициатива на Европейската комисия за хармонизиране на изчисляването на прогнозните екологични концентрации на активни вещества от продукти за растителна защита; работата на FOCUS се основава върху тясно сътрудничество между учени от регулаторни агенции, академични среди и промишленост, под егидата на Генерална дирекция SANTE на Комисията и в съответствие със становищата на ЕФСА

може да абсорбира ултравиолетова светлина и е наблюдавано разграждането му при направени проучвания за фотолиза. Съгласно тази информация, не може да се очаква висока устойчивост върху растителната повърхност. Молекулите на циперметрин, които се абсорбират върху листата може и да не бъдат бързо фоторазградени. За това не е възможно да бъде направено твърдо заключение, без да бъдат измерени остатъците.

- Риск при хранителна експозиция – сценарий относно плевелите. Експозицията за пчелите не се очаква да бъде значителна, когато по-малко от 10% от полето са заети от атрактивни, цъфтящи плевели, по време на целия вегетационен сезон. Трябва да се отбележи, че периодът на цъфтеж на плевелите може да бъде значително по-продължителен от периода на цъфтеж на културите. Значително наличие на цъфтящи плевели не може да бъде изключено за целия вегетационен сезон на представителните култури, с изключение на зимния сезон. При тази ситуация, за пръскане извършено късно през есента може да се счита, че експозицията на пчелите ще бъде значително намалена.

Заключения:

Чрез прилагане на мерки за намаляване на дрифта при пръскане може да се постигне нисък риск за пчелите извън полето. Експозицията за пчелите е категоризирана като незначителна след периода на цъфтеж на културите и, когато няма цъфтящи плевели на полето, по време на сезона. За такива ситуации може да бъде заключено, че рискът е нисък. Също така е заключено, че когато се извършва третиране чрез пръскане няколко дни или седмици преди цъфтежа на културите и плевелите, експозицията на пчелите от циперметрин се очаква да бъде значително по-ниска, в сравнение със ситуацията, когато пръсканията се извършват по време на цъфтежа.

Източник:

Statement on risk mitigation measures on cypermethrin - European Food Safety Authority (EFSA)

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2019.5822>

Други информации в областта на пестицидите и тяхното влияние могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Ирена Богоева

нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

18.12.2019 год.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Ф-НК-7.6-5/0

